

● گزارش

نحوه انتخابات مجلس در سوئد

نظام سیاسی

اولین قانون اساسی مکتوب سوئد براساس نظریه منتسکیو در سال ۱۸۰۹ میلادی تصویب و تصویب شده و یک مجلس دو مجلسی جایگزین مجلس قبلی که مرکب از ۴ طبقه نجیب، روحانیون، شهرنشینان و کشاورزان بود، گردید.

با صنعتی شدن سوئد در اواخر قرن ۱۹، کارگران نیز با تشکیل خود در اتحادیه‌ها، حزب سوسیال دموکرات را تشکیل دادند که طی تاریخ یک صدساله اخیر نقش قابل توجهی را از نظر سیاسی، توسعه و مدیریت در این کشور ایفا نموده است.

یک قانون اساسی مکتوب دیگر در نیمه اول دهه ۷۰ میلادی به تصویب رسید که براساس آن نظام یک مجلسی، ریکسداگ، تأسیس گردیده و نمایندگان آن به طور مستقیم از سوی افراد سوئدی بالای ۱۸ سال انتخاب می‌گردند.

ریکسداگ دارای ۳۴۹ عضو می‌باشد که

برای یک دوره ۴ ساله انتخاب می‌شوند. تا دور انتخابات قبلی در سال ۱۹۹۴، نمایندگان برابر یک دوره ۳ ساله انتخاب می‌شدند.

کابینه‌ها

حزب سوسیال دموکرات بین سال‌های ۱۹۳۲ تا ۱۹۷۶، به استثنای ۱۰۰ روز در سال ۱۹۳۶، به طور مستمر در سوئد قدرت را در دست داشته و رهبران حزبی آن به عنوان نخست‌وزیر عمل می‌کردند.

در انتخابات سال ۱۹۷۶ سه حزب غیرسوسیالیست با یکدیگر اکثریت مجلس را کسب کرد و لذا دولت سوسیال دموکرات استعفا داده و جای خود را به ائتلافی مرکب از حزب مرکز، مدرات و لیبرال داد. آنها دارای ۱۷۵ کرسی در مجلس بودند.

در انتخابات سال ۱۹۸۲ احزاب غیرسوسیالیست اکثریت را از دست داد و کابینه استعفا نموده و دوباره حزب سوسیال دموکرات به رهبری اولاف پالنه قدرت را در دست گرفت.

براساس نتایج ملی آرا بین کاندیداهای احزاب توزیع می‌گردد.

هر حزب برای ورود به مجلس باید حداقل ۴ درصد کل آرا را به دست آورد. با این حال یک حزب ولو این که کمتر از ۴ درصد کل آرا را داشته باشد، می‌تواند با کسب ۱۲ درصد آرا در یک حوزه انتخابیه صاحب یک کرسی در مجلس بشود.

انحلال مجلس

دولت از حق انحلال مجلس و درخواست برگزاری انتخابات فوق‌العاده بین انتخابات عادی، منظم و مقرر برخوردار می‌باشد.

«آرای عدم اعتماد» در ریکسداگ، به جز به عنوان یک رأی عدم اعتماد علیه نخست‌وزیر، برای موضوعات جداگانه توسط نمایندگان مطرح نمی‌شود.

همه‌پرسی (رفراندوم)

قانون اساسی برگزاری نظرخواهی رادر دو مورد مجاز می‌داند:

۱. تصویب قانونی که از سوی ریکسداگ که نیاز به نظرخواهی مشورتی داشته باشد، نظیر عضویت سوئد در سال ۱۹۹۴ در اتحادیه اروپا؛

۲. برگزاری نظرخواهی در مورد اصلاحات قانون اساسی.

این کابینه تا سال ۱۹۸۵ حاکم بود. اولاف پالمه در ۲۸ فوریه سال ۱۹۸۶ ترور شده و اینگوار کارلسون جایگزین وی گردید.

در انتخابات سال ۱۹۹۱ مجدداً احزاب غیرسوسیالیست با ائتلاف ۴ حزب مرکب از مدارات، لیبرال، مرکز و دموکرات مسیحی بنا نخست‌وزیری کارل بیلت رهبر مدارات، دولت را در دست گرفتند.

در انتخابات سال ۱۹۹۴ دوباره حزب سوسیال دموکرات با ۱۶۱ کرسی مجلس پیروز شده و دولت جدید را به رهبری اینگوار کارلسون تشکیل داد. در مارس ۱۹۹۶ اینگوار کارلسون استعفا نمود و یوران پرسون جایگزین وی شد. یوران پرسون تاکنون به عنوان نخست‌وزیر سوئد انجام وظیفه نموده است.

شیوه کار

نمایندگی نسبی

انتخابات در سوئد به منظور تضمین توزیع نسبی کرسی‌ها در میان احزاب از یک نظام نمایندگی نسبی باتوجه به میزان آرای به دست آمده از سوی احزاب در سطح کشور، استفاده می‌کند.

عدالت نسبی در هر حوزه انتخابی قابل دسترسی نمی‌باشد ولی چنین امری در سطح کل کشور به عنوان یک حوزه انتخابی، قابل حصول می‌باشد. بر این اساس علاوه بر ۳۱۰ کرسی تعیین شده در انتخابات، ۳۹ کرسی دیگر

یارانه احزاب

از سال ۱۹۹۶ کمک دولتی تحت عنوان «یارانه احزاب» و «یارانه دبیرخانه» به هر یک از احزاب سیاسی سوئد پرداخت می‌گردد. هر حزبی که دارای یک کرسی در مجلس بوده و یا در دو انتخابات قبلی توانسته باشد ۲/۵ درصد کل آرا در کشور را به دست آورده باشد، مشمول «یارانه احزاب» قرار می‌گیرد. یک حزب برای دریافت یارانه دبیرخانه باید در آخرین انتخابات توانسته باشد، یک کرسی در مجلس و یا حداقل ۴ درصد از کل آرا را در یکی از دو انتخابات اخیر به دست آورده باشد. هیچ شرایطی برای این یارانه وجود ندارد و هیچ نظارتی بر هزینه‌های آنها صورت نمی‌گیرد. گفتنی است که به همین دلیل احزاب به تلاشی از سوی برخی اساتید علوم سیاسی سوئد مورد انتقاد قرار گرفته‌اند. منتقدین می‌گویند که احزاب این کمک را عمدتاً صرف تبلیغات خود می‌کنند. در آخرین مجلس سوئد - که در شهریور ماه ۱۳۷۷ به پایان رسید - ۷ حزب مجلس شامل سوسیال دموکرات با ۱۶۱ کرسی، مدرات با ۸۰، مرکز با ۲۷، لیبرال با ۲۶، چپ با ۲۲، سبز با ۱۸ و دموکرات مسیحی با ۱۵ کرسی حضور داشته و دارای تشکیلات درون مجلسی خاص خود بودند.

حکومت محلی

نظام دموکراسی در سوئد براساس

ایفای نقش درونی بین دولت (دولت مرکزی)، آژانس‌های منطقه‌ای، شهرداری و سازمان‌های منتخب می‌باشد.

در هر یک از ۲۳ استان سوئد یک دفتر اداری منطقه‌ای وجود دارد که به عنوان شاخه منطقه‌ای دولت مرکزی عمل کرده و توسط استاندار که خود از سوی کابینه منصوب می‌شود، اداره می‌گردد. ۱۴ عضو دیگر این دفتر از سوی شورای استانداری که خود آن از طریق رأی‌گیری مردمی انتخاب می‌شود، منصوب می‌گردند.

سوئد دارای ۲۳ شورای استان و هم‌چنین دارای ۲۸۸ شهرداری می‌باشد که کل مناطق کشور را تحت پوشش قرار داده و وظایفی چون نظام، مدارس، خدمات رفاه اجتماعی، برنامه‌ریزی شهری، تأمین مسکن، خدمات فرهنگی و ورزشی، برق‌رسانی و تأمین حرارت مکان‌ها را برعهده دارند.

از سال ۱۹۷۰ انتخابات ریکسداگ، شورای استان‌ها و شورای شهرداری‌ها همگی به‌طور هم‌زمان برگزار می‌شود. در انتخابات شورای استانی، احزاب تنها با کسب حداقل ۳ درصد از آرا، برخلاف ۴ درصد در انتخابات مجلس، می‌توانند در توزیع نسبی کرسی‌ها مشارکت داشته باشند. در شورای شهرداری‌ها چنین حداقلی وجود ندارد و تعداد کوچکی از احزاب و یا احزاب کاملاً محلی این کرسی‌ها را به دست می‌آورند.

رأی گیری

اکثر آرا در مراکز رأی گیری و یا ادارات پست انجام می گیرد و در روز انتخابات تعداد زیادی دفاتر موقت پست در بیمارستان ها، مراکز نگهداری سالمندان و نهادهای جزایی (زندان ها) تشکیل می شود. برگه های انتخاباتی از سوی دفتر مالیاتی ملی سوئد به طور رایگان در اختیار احزاب قرار می گیرد و افراد رأی دهنده قبل از انتخابات، این برگه ها را دریافت می نمایند. افراد به حزب سیاسی خاصی رأی می دهند ولی قادر هستند که در میان فهرست این حزب برخی اسامی دیگر را جای داده و یا برخی را حذف نمایند.

حوزه های انتخاباتی

سوئد به ۲۹ حوزه انتخابیه تقسیم شده که بین ۲ تا ۳۷ کرسی را دارا هستند. برای انتخابات شورای استانی نیز استان ها به حوزه های انتخابیه تقسیم شده اند. برای انتخابات شورای شهرداری ها نیز قانون می گوید که به حوزه های انتخابیه تقسیم شوند.

سفارت جمهوری اسلامی ایران - استکهلم

از سال ۱۹۷۰ مهاجرینی که حداقل ۳ سال در سوئد زندگی کرده باشند، می توانند در انتخابات شورای استانی و شهرداری ها شرکت کنند.

سازوکار انتخابات

انتخابات مجلس از سال ۱۹۹۴ هر ۴ سال یک بار در سومین یکشنبه ماه سپتامبر همزمان با انتخابات شورای استان و شهرداری برگزار می شود.

حق رأی

کلیه شهروندان سوئدی که در روز انتخابات حداقل دارای ۱۸ سال باشند، حتی شرکت در انتخابات را دارند.

صلاحیت

کسی که دارای صلاحیت رأی دادن می باشد، دارای صلاحیت انتخاب شدن به عنوان نماینده مجلس نیز هست. یک نامزد نمایندگی مجلس، لازم نیست در منطقه ای که می خواهد انتخاب شود، سکونت داشته باشد. صلاحیت سکونت برای کاندیداها در انتخابات شهرداری و استانی وجود دارد.